

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. július 11.
(OR. en)

12193/24

ESPACE 70	TELECOM 239
RECH 356	MI 693
COMPET 780	ENER 377
IND 361	EMPL 369
EU-GNSS 11	CSC 469
TRANS 343	CSCGNSS 1
AVIATION 105	CSDP/PSDC 555
MAR 128	CFSP/PESC 1131

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2024. július 10.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2024) 289 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK az EU űrprogramjának végrehajtásáról és az Európai Unió Űrprogramügynökségének teljesítményéről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2024) 289 final.

Melléklet: COM(2024) 289 final

Brüsszel, 2024.7.10.
COM(2024) 289 final

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK,
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

**az EU űrprogramjának végrehajtásáról és az Európai Unió Űrprogramügynökségének
teljesítményéről**

{SEC(2024) 202 final} - {SWD(2024) 173 final}

1. BEVEZETÉS

Az uniós űrprogram (a továbbiakban: a program) döntő fontosságú az EU és tagállamai stratégiai autonómiája, valamint az EU politikai prioritásainak támogatása szempontjából, különös tekintettel az európai zöld megállapodásra, a digitális átállásra, az EU rezilienciájára és az EU globális dimenzióban betöltött szerepére. A program megoldásokat tesz lehetővé globális kihívások – például a fenntarthatóság és az éghajlatváltozás, a biztonság és védelem, a természeti katasztrófák és a mobilitás – kezelésére, és megerősíti az EU mint globális űrhatalom szerepét a nemzetközi szinten. Emellett hatékonyan nyújt színvonalas adatokat és szolgáltatásokat a mesterséges intelligencia, az autonóm járművek és az intelligens megoldások területén, a kritikus infrastruktúrák nyomon követése révén fokozza a biztonságot, és kulcsfontosságú adatokat szolgáltat a katasztrófák megelőzéséhez, valamint az azokra való felkészüléshez és reagáláshoz. A program kulcsfontosságú szerepet játszik a több területet érintő szakpolitikai témák kezelésében az uniós vállalkozások innovációjának, rezilienciájának és versenyképességének előmozdításával. Az EU az 1990-es évek óta fejleszti saját űrpolitikai kezdeményezéseit és programjait, és globálisan egyike a világűrben vezető szerepet betöltő tagoknak. Az egyre bizonytalanabb geopolitikai környezetben azonban továbbra is prioritás a világűrbe való beruházás az uniós képességek fejlesztése, a legkorszerűbb adatok és szolgáltatások folyamatos biztosítása, valamint Európa vezető szerepének, versenyképességének, fenntarthatóságának és stratégiai autonómiájának megőrzése érdekében.

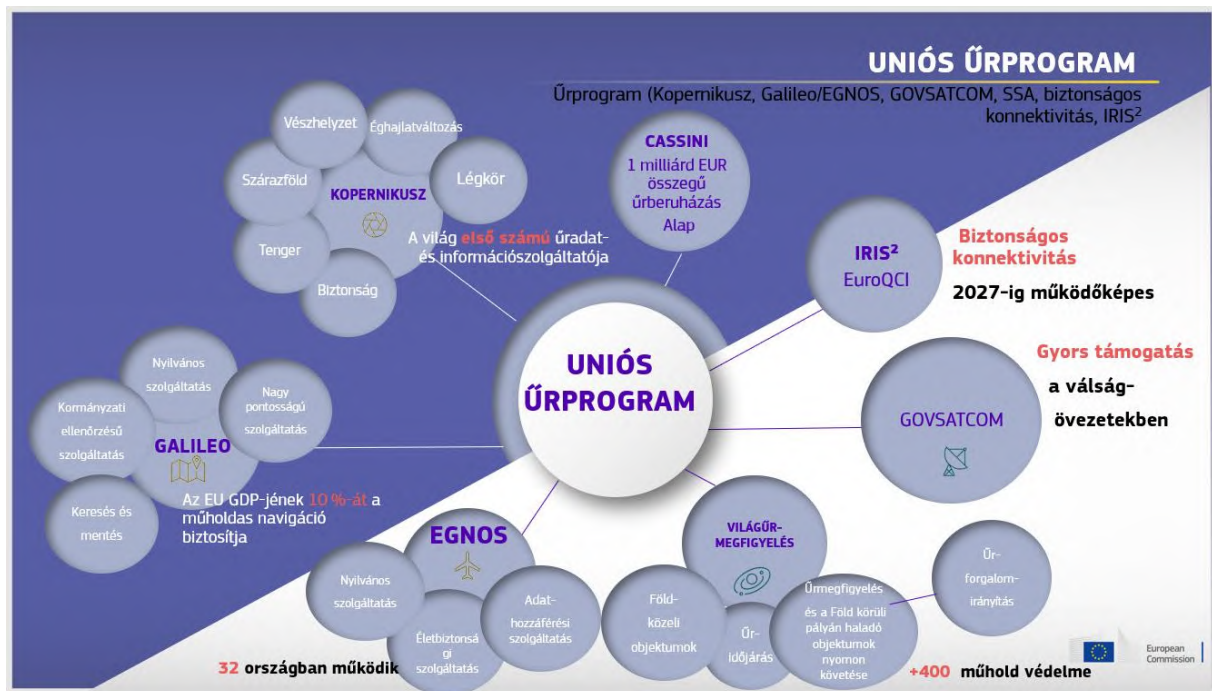
Az (EU) 2021/696 rendelet¹ (a továbbiakban: a rendelet) létrehozza a 2021–2027-es időszakra vonatkozó programot, meghatározza annak célkitűzéseit, költségvetését és irányítását. A rendelet az Európai Unió Űrprogramügynökségét (EUSPA) is létrehozza az Európai Globális Navigációs Műholdrendszer Ügynökség (GSA) továbbfejlesztéseként, a program valamennyi komponensére kiterjedő hatáskörrel.

Az irányítás észszerűsítésével, valamint a szinergiák és a horizontális tevékenységek kiaknázásával a program első alkalommal egyetlen rendeletben foglalja magában az uniós űrtevékenységeket. A program a navigációval, helymeghatározással és időmeghatározással (Galileo, EGNOS²), Föld-megfigyeléssel (Kopernikusz) kapcsolatos kiemelt uniós űrpolitikai kezdeményezésekből, valamint a világűr-megfigyelésre (SSA) és az állami műholdas kommunikációra (GOVSATCOM) vonatkozó új kezdeményezésekből áll. Az űrágazatot támogató horizontális tevékenységeket is magában foglal. A rendelet meghatározza a program

¹ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2021/696 rendelete \(2021. április 28.\) az uniós űrprogram és az Európai Unió Űrprogramügynökségének a létrehozásáról, valamint a 912/2010/EU, az 1285/2013/EU és a 377/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat hatályon kívül helyezéséről.](#)

² Az európai geostacionárius navigációs lefedési szolgáltatás.

különböző komponenseinek irányítását és a végrehajtás szabályait. A feladatok különböző szereplők, nevezetesen a programok általános irányításáért felelős Európai Bizottság, a tagállamok, az EUSPA, az Európai Űrügynökség (ESA) és a program végrehajtásával kapcsolatos feladatokkal megbízott egyéb szervezetek³ között oszlanak meg.

A rendelet 102. cikke felhatalmazza a Bizottságot, hogy értékelje a program végrehajtását, és az értékelés következtetéseit és észrevételeit közölje az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával. A Bizottság egyúttal megbízást kap arra, hogy értékelje az EUSPA teljesítményét, és értékelő jelentést nyújtson be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az EUSPA Igazgatótanácsának és Biztonsági Akkreditációs Tanácsának (SAB).

Mivel a program fő célkitűzése a felhasználók igényeinek megfelelő, űrtechnológián alapuló uniós adatok és szolgáltatások biztosítása, valamint az uniós stratégiai prioritások támogatása, az értékelés felméri a szolgáltatások teljesítményét és a felhasználók elégedettségét. Noha a program végrehajtását az év során folyamatosan figyelemmel kísérik, az időközi értékelés lehetővé teszi a programok eredményességének, hatékonyságának, koherenciájának és uniós hozzáadott értékének holisztikusabb elemzését.

³ A Meteorológiai Műholdak Hasznosításának Európai Szervezete (EUMETSAT), a Középtávú Időjárás-előrejelzések Európai Központja (ECMWF), a Mercator Ocean International, az Európai Tengerbiztonsági Ügynökség (EMSA), az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (FRONTEX), az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA), az Európai Unió Műholdközpontja (SATCEN).

Az értékelés a rendeletben foglalt, a program éves teljesítménynyilatkozatát alkotó fő teljesítménymutatókon (KPI-k) alapul. Tekintettel a program komponensei közötti különbségekre, a program célkitűzései, valamint az ESA-val és más megbízott szervezetekkel kötött hozzájárulási megállapodások alapján minden egyes komponensre és a végrehajtásban részt vevő megbízott szervezetekre vonatkozóan konkrét célokat határoztak meg. A jelentés a 2021–2023-as időszakra vonatkozik, és bizottsági szolgálati munkadokumentumok – amelyek részletezik a program eredményességének, hatékonyságának, koherenciájának, relevanciájának és uniós hozzáadott értékének tényeken alapuló értékelését –, valamint „Az uniós űrprogram és az EUSPA végrehajtásának teljesítményértékelése” című tanulmány kísérik⁴.

2. AZ EU STRATÉGIAI PRIORITÁSAIT ÉS FELHASZNÁLÓI IGÉNYEIT TÁMOGATÓ UNIÓS ŰRPROGRAM

Az űrtechnológián alapuló adatok és szolgáltatások kritikus eszközökké váltak az EU politikai céljainak támogatásában a méltányos digitális és zöld átállás elősegítése, valamint az EU rezilienciájának erősítése révén.

Az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a növekvő szennyezés a legnagyobb olyan kihívások közé tartoznak, amelyekkel manapság az emberiség szembesül. Az európai zöld átállás – az **európai zöld megállapodás** által támogatva – megoldást jelenthet ezekre a problémákra. A Kopernikusz, a Galileo és az EGNOS által nyújtott, űrbe telepített technológiák által szolgáltatott információk alapvető eszközöket és adatokat biztosítanak napjaink környezeti kihívásainak kezeléséhez és az ambiciózus uniós célok közvetlen támogatásához, különösen a környezeti hatások nyomon követéséhez, enyhítéséhez és az azokhoz való alkalmazkodáshoz. Az uniós klímarendelet⁵ például elismerte a Kopernikusz-adatok szerepét a klímasemlegesség felé vezető uniós út és az alkalmazkodás terén elért eredmények értékelésében. Vagy az erdőirtásról szóló uniós rendelet⁶ kimondja, hogy a Kopernikusz, a Galileo és az EGNOS adatait és szolgáltatásait a vállalatoknak arra kell használniuk, hogy földrajzi helymeghatározási koordinátákat biztosítsanak, és bizonyítsák az illetékes hatóságok felé, hogy az uniós piacon forgalomba hozott termékek nem kiirtott erdőterületről származnak. Emellett a program előmozdítja a környezetvédelmi nyomon követést, a fenntartható növekedést és az erőforrás-hatékonyságot ösztönző innovatív megoldások létrehozását és fejlesztését.

⁴ [Az uniós űrprogram és az EUSPA végrehajtásának féléves teljesítményértékelése.](#)

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet (európai klímarendelet) módosításáról.

⁶ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2023/1115 rendelete \(2023. május 31.\) az erdőirtáshoz és az erdőpusztuláshoz kapcsolódó egyes áruk és termékek uniós piacon történő forgalmazásáról és Unióból történő kiviteléről, valamint a 995/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről \(EGT-vonatkozású szöveg\).](#)

A program Európa digitális egységes piacának fejlesztésében is alapvető szerepet játszik, és fejlett technológiai infrastruktúra és kritikus adatok biztosítása révén felgyorsítja az EU méltányos **digitális átállását** a különböző gazdasági ágazatokban. A Galileo standard ideje referenciaként szolgál a távközlési hálózatok, a villamosenergia-hálózatok és a pénzügyi tranzakciók számára, és hely- és időmeghatározási szolgáltatásai számos digitális alkalmazás (például a távközlés és az önvezető járművek) tekintetében alapvető fontosságúak. A Föld nagy pontosságú digitális modelljét („a Föld digitális ikertestvére”) biztosító „Irány a Föld” kezdeményezés ugyancsak jelentős szerepet játszik a digitális átállásban azáltal, hogy fejlett Föld-megfigyelési adatokat és digitális technológiákat használ fel a globális kihívások kezelésére.

A jelenlegi geopolitikai helyzetben, amikor a világűr egyre inkább vitatott terület, **erősebb és reziliensebb EU kiépítése** a feladat. A program kulcsszerepet játszik e cél elérésében. Fokozza az EU stratégiai autonómiáját azáltal, hogy csökkenti a nem európai űrrendszerektől való függőséget, biztosítja az önállóságot, és megbízható partnerként helyezi el az EU-t a nemzetközi szinten. Ugyanakkor az uniós űrkomponensek olyan szolgáltatásokat nyújtanak, amelyeket vagy a biztonság területén vagy az EU és tagállamai kritikus infrastruktúráinak védelmére használnak, amint arra a kritikus infrastruktúrák rezilienciájáról szóló tanácsi ajánlás is emlékeztet⁷. A célzott **uniós GOVSATCOM**-komponens létrehozása fontos lépést jelentett a reziliencia felé azáltal, hogy biztonságos és költséghatékony kommunikációs képességeket biztosított az EU és tagállamai által irányított kritikus küldetések és műveletek számára. Emellett az űrtechnológiai eszközök az SSA komponens részét képező **űrmegfigyelés és a Föld körüli pályán haladó objektumok nyomon követése (SST)** szolgáltatás révén védelmet élveznek az ütközésekkel szemben, lehetővé téve a kommunikációs, navigációs vagy katasztrófavédelmi szolgáltatások folytonosságát. Ugyanakkor a polgárokat, a légi forgalmat és a földi infrastruktúrákat az SST-szolgáltatások is védik az űrobjektumok légköri visszatérésével szemben.

A program döntő szerepet játszott az **EU versenyképességének fokozásában** és egy szilárd **uniós űrökoszisztéma** kialakításában. Azáltal, hogy csökkentette a nem európai űrprogramoktól való függést, és javította az EU autonóm működési képességét az űrrel kapcsolatos tevékenységekben, a program stratégiai függetlenséget biztosított az EU számára a világűrben. Emellett a **Horizont 2020 és a Horizont Európa program** támogatásával a program fontos szerepet játszott az innováció és a technológiai fejlődés EU-n belüli ösztönzésében, ami új termékek, folyamatok és üzleti modellek létrehozását, valamint hozzáadott értéket képviselő szolgáltatások nyújtását eredményezte. Ez nemcsak az EU technológiai kapacitásait erősítette meg, hanem az európai vállalatokat is vezető szerephez juttatta a globális űriparban.

⁷ [A Tanács ajánlása \(2022. december 8.\) a kritikus infrastruktúrák rezilienciájának megerősítését célzó összehangolt uniós megközelítésről \(2023/C 20/01\).](#)

A program új piacokat és lehetőségeket teremtett a vállalkozások széles köre, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára, támogatva a fejlődésüket az űripar teljes értékláncán keresztül, lehetővé téve számukra a műholdgyártásban, az űrtechnológia fejlesztésében és a különböző alkalmazásokra vonatkozó adatelemzésben való részvételt⁸. Az uniós űrökoszisztéma az **európai iparstratégiának**⁹ is kulcsfontosságú eleme, mivel előmozdítja az innovációt, ösztönzi a versenyképességet, és lehetőségeket teremt az európai vállalkozások számára a globális űrpiacra való részvételre.

A **Cassini**-kezdeményezés¹⁰ különböző típusú intézkedések révén uniószerre támogatja a vállalkozói szellemet a világűrrel kapcsolatos vállalkozásokban. A kezdeményezés a program valamennyi területe előtt nyitva áll, és úgy van kialakítva, hogy megfeleljen az upstream (nanoműholdak, hordozórakéták stb.) és a downstream ágazatban (űrtechnológián alapuló adatok által támogatott termékek/szolgáltatások stb.) tevékenykedő vállalatok igényeinek. A CASSINI 1 milliárd EUR összegű uniós magvetőtőke- és növekedési alapot, hackaton rendezvényeket és mentorálást, díjakat, üzleti akcelerátorszolgáltatást, partnerkapcsolatokat és kapcsolatteremtést foglal magában. A különböző uniós programok – köztük az InvestEU – közötti sinergiák és koherencia ötvözésével a CASSINI 2023 második negyedévének végéig több mint 700 kkv-t támogatott, és közülük csaknem 40 összesen 300 millió EUR összegű kockázati tőke-befektetést biztosított.

A **keringési pályán végrehajtott bemutató / keringési pályán való hitelesítés (IOD/IOV)**¹¹ lehetővé teszi a tudományos körök, a kutatószervezetek, az induló innovatív vállalkozások, a kkv-k és a nagyobb ipari vállalatok számára, hogy hatékonyan teszteljék az új technológiákat az űrben, csökkentve a piacra jutáshoz szükséges időt a kutatási és innovációs finanszírozási programokkal teljes sinergiában.

3. AZ UNIÓS ŰRPROGRAM VÉGREHAJTÁSÁVAL KAPCSOLATOS FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK

3.1 A program komponenseinek teljesítménye és a felhasználói igények alakulása

Az értékelés megerősítette, hogy az értékelési időszakban a program és a komponensek teljesítménye összhangban van a célkitűzéseivel, hatékonyan megfelelve a felhasználók igényeinek.

Galileo és EGNOS

⁸ Az EUSPA piaci jelentése a Föld-megfigyelésről és a GNSS-ről (2. szám).

⁹ [Európai iparstratégia – Európai Bizottság \(europa.eu\)](#).

¹⁰ [Űrvállalkozási kezdeményezés – CASSINI – Európai Bizottság \(europa.eu\)](#).

¹¹ [Keringési pályán végrehajtott bemutató / keringési pályán való hitelesítés \(IOD/IOV\) – Európai Bizottság \(europa.eu\)](#).

A Galileo sikeresen teljesítette fő célkitűzéseit azáltal, hogy minimális szolgáltatási zavarokkal világszerte hosszú távú, korszerű és biztonságos helymeghatározási, navigációs és időmeghatározási szolgáltatásokat nyújtott, kielégítve Európa és polgárai változó és növekvő igényeit. A legtöbb célt sikerült elérni és részben túl is teljesíteni. A Galileo ma a világ legpontosabb műholdas navigációs rendszere. Navigációs és időmeghatározási szolgáltatásainak pontossága már meghaladta az eredeti kötelezettségvállalásokat (átlagosan háromszor jobb, mint a 2027-es cél), és a hangsúly most e magas teljesítményszint következetes fenntartására helyeződik. Ezen túlmenően a Galileo szolgáltatásainak általános rendelkezésre állása megközelíti a végső célértéket (a Galileo-szolgáltatások rendelkezésre állása mindig 99 % feletti), és erőfeszítéseket tesznek annak biztosítására, hogy a rendelkezésre állás stabil maradjon.

A Galileo-szolgáltatások 2016. decemberi bejelentése óta jelentős mérföldköveket sikerült elérni, ideértve a nyilvános szolgáltatás (OS) és a kutatási-mentési szolgáltatás (SAR) bevezetését, valamint olyan új egyedi szolgáltatások kifejlesztését és nyújtását, mint a nagy pontosságú szolgáltatás (HAS), amely már most is nagyon pontos globális helymeghatározást biztosít. Emellett a tervek szerint más új szolgáltatások is bejelentésre kerülnek a közeljövőben; ezek közé tartozik például a Galileo nyilvános szolgáltatási navigációsüzenet-hitelesítése (OSNMA) és veszélyhelyzeti figyelmeztető műholdas szolgáltatása (EWSS). A kormányzati ellenőrzésű szolgáltatás (PRS) végrehajtása a megállapított ütemterv szerint halad, és várhatóan 2024-re fejeződik be. A sikeres bevezetés és a teljes körű funkcionalitás biztosítása érdekében további erőfeszítésekre van szükség. A Bizottság az EUSPA-val, az ESA-val és az ipari szereplőkkel együttműködve kockázatkezelési munkacsoportot hozott létre az előrehaladás nyomon követése és a munkaterv végrehajtásának felügyelete céljából.

A Galileo-szolgáltatások áttekintése	
A nyilvános Galileo-szolgáltatás (OS): Több mint 3 milliárd Galileo-kompatibilis eszköz számára nyújt távolság-, hely- és időmeghatározásra vonatkozó információkat. A Galileo „Úrbeli jeladás” elnevezésű nyilvános szolgáltatásának új és továbbfejlesztett jellemzői, amelyek 2023-ban a szolgáltatási kötelezettségvállalások aktualizálásával 2023 novemberében fejeződtek be.	
Galileo kormányzati ellenőrzésű szolgáltatás (PRS): A Galileo navigációs szolgáltatás az engedéllyel rendelkező kormányzati felhasználók számára még a legsúlyosabb válsághelyzetekben is világméretű, megszakítás nélküli helymeghatározást, sebességet és időmeghatározást (PVT) kínál.	
Galileo nagy pontosságú szolgáltatás (HAS): Nagy pontosságú korrekciókat biztosít a Galileo és a GPS számára. Az első szolgáltatások 2023 januárjában, azóta kiváló teljesítménnyel.	
A Galileo kutatási és mentési (SAR) szolgáltatás: Felderíti és megtalálja a veszélybe sodródott embereket, és világszerte közli pozíciójukat a mentési koordinációs központokkal.	

Az értékelési időszakban a Galileo néhány, külső tényezőkkel kapcsolatos akadályt tapasztalt, mégpedig azt, hogy az Ukrajna elleni orosz invázió nyomán nem állt rendelkezésre két (eredetileg 2022-re tervezett) felbocsátási szolgáltatás a Szojuz hordozórakétákkal, ami

hatással volt az adott komponensen belüli egyes tevékenységek zökkenőmentes végrehajtására. Ezen túlmenően külső tényezők – például geopolitikai feszültségek, infláció és chiphiány – kombinációja késedelmet okozott az iparág rendelési kötelezettségeinek teljesítésében, ami megakadályozta a nyilvános Galileo-szolgáltatás teljes műveleti képességének (FOC)¹² bejelentését. Mivel a szolgáltatások a teljes konstelláció nélkül is nyújthatók, a szolgáltatásnyújtás változatlan marad. Mivel azonban egyes műholdak életciklusuk végéhez közelednek, a teljesítményt fenyegető potenciális kockázatok egyre nőnek. Válaszul a Bizottság megtette a szükséges kockázatsökkentő intézkedéseket, azaz négy Galileo-műholdat telepített egy alternatív felbocsátási szolgáltatóval a szolgáltatások és a teljesítmény folyamatosságának biztosítása érdekében.

Az **EGNOS** komponens végrehajtása jól haladt. Az EGNOS azáltal, hogy körülbelül 1 méterre javítja a pontosságot, meghaladja a 2027-es célt, és fokozza a globális navigációs műholdrendszer (GNSS) jeleinek megbízhatóságát Európában, biztonsági szempontból kritikus alkalmazásokat biztosít az európai felhasználók számára, például a légi járművek üzemeltetését és leszállását. Annak ellenére azonban, hogy szolgáltatása a lefedettség tekintetében fokozatosan javul – különösen a légi közlekedés központi területén – az EGNOS-szolgáltatásnak az európai uniós tagállamok területén történő biztosítására irányuló célkitűzése késésben van. Ezt az úridőjárás szolgáltatási teljesítményt rontó hatásaival, két, az EU-n kívüli helyszín szuverenitási okokból történő bezárásával, valamint az EGNOS harmadik generációs (EGNOS V3) fejlesztésének késedelmével lehetett magyarázni. A Bizottság megtette a szükséges kockázatsökkentő intézkedéseket annak érdekében, hogy a lehető leghamarabb biztosítsa az Unió területének teljes lefedettségét.

Nyilvános szolgáltatás (OS)	A GNSS pontosságának javítása, elsősorban a fogyasztók általi használatra szánt, nagy volumenű műholdas navigációs alkalmazások számára
Életbiztonsági szolgáltatás (SoL)	Magas szintű integritás biztosítása azon felhasználók számára, akik számára alapvető fontosságú a biztonság: - Polgári repülés (ICAO-szabványok) - <i>Tengeri közlekedés (IMO- és IEC-szabványok) 2024 márciusától</i>
Adathozzáférési szolgáltatás (EDAS)	Nagyobb hozzáadott értékkel bír, elsősorban szakmai vagy kereskedelmi felhasználásra szánt EGNOS-adatok

¹² A Galileo FOC fázisa 27 működő műhold és három tartalék teljes konstellációját jelenti, amelyek mindegyike 23 222 km-es tengerszint feletti magasságban három, az Egyenlítőhöz képest 56°-os dőlésszögű, közepes Föld körüli körpályán (MEO) állomásozik.

Az értékelés arra is kitért, hogy a Galileo és az EGNOS milyen mértékben felel meg a **felhasználói igényeknek** és követelményeknek. A Galileo felhasználóinak száma nő (2023-ig több mint 3,9 milliárd a használatba kerülő eszközök száma), és valamennyi szolgáltatás esetében magas a felhasználói elégedettség: a felhasználók 82,35 %-a elégedett a Galileo teljesítményével. A Galileo a mezőgazdaság, a légi közlekedés és a drónok, a fogyasztói megoldások, a vészhelyzetkezelés, a halászat, az erdészet, a tengeri közlekedés, a vasút, a tömegközlekedés, a gépjárműipar és más ágazatok felhasználóit is magában foglalja. Az EGNOS esetében a légi közlekedési ágazat az egyik fő felhasználó, amely több mint 900 megközelítést alkalmaz (a műszeres futópályák több mint 65 %-át lefedve), és 2023 végére az EGNOS szolgáltatással felszerelt repülőgépflootta aránya több mint 27 %. A mezőgazdaság az EGNOS egy másik kiforrott felhasználói ágazata az alapvető értékű növénytermesztésre (pl. gabonafélék) vonatkozó iránymutatási alkalmazások tekintetében, és a mezőgazdaságban szinte az összes GNSS-eszköz lehetővé teszi az EGNOS használatát.

Az EUSPA és a Bizottság létrehozta, és a gazdaság valamennyi ágazatában működteti a **felhasználói konzultációs platformot** a GNSS-alkalmazások iránti felhasználói igények hatékonyabb kezelése és felülvizsgálata érdekében. Az értékelés szerint a jelenlegi rendszer a legtöbb meglévő igénynek képes megfelelni. Egy részüknek azonban – például a közlekedésben felmerülő, biztonsági szempontból kritikus felhasználási esetek – a Galileo vagy az EGNOS jelenlegi generációja nem képes megfelelni. Ezért fontos a második generációs Galileo és az EGNOS V3 mielőbbi megvalósítása és telepítése. A vasút és a tengeri közlekedés területén az érdekelt felek komoly érdeklődést mutattak egy, az adott célra létrehozott EGNOS-szolgáltatás iránt. A Bizottság az EUSPA-val karöltve foglalkozik ezekkel az igényekkel.

Kopernikusz

A Kopernikusz komponens célja, hogy a különböző adatforrások fenntartható alapon történő integrálásával pontos Föld-megfigyelési adatokat, információkat és szolgáltatásokat nyújtson, valamint támogassa az Unió és tagállamai szakpolitikáinak és fellépéseinek a felhasználói követelményekkel összhangban történő kidolgozását, végrehajtását és nyomon követését. Valamennyi mutató bizonyítja, hogy a Kopernikusz-szolgáltatások (szárazföldi közlekedés, tengeri közlekedés, légkör, éghajlatváltozás, vészhelyzet és biztonság) megbízhatóság, rendelkezésre állás és folyamatosság tekintetében elért teljesítménye átlagosan meghaladja a 94,5 %-os célértéket. A célértékeket a Sentinelek által generált adatok mennyisége tekintetében is sikerült meghaladni. Ezeket az adatokat teljes körűen, ingyenesen és nyíltan szolgáltatották az alkalmazások széles körét támogatva, a környezetvédelmi nyomon követéstől és a katasztrófavédelemtől az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásig és a fenntartható várostervezésig.

Bár a Kopernikusz komponens teljesítménye jóval felülmúlta a várakozásokat, az európai hordozórakéták elérhetetlensége miatt késedelmek adódtak a Sentinel 1C¹³ felbocsátásában. A Sentinel-1B műhold elérhetetlensége miatt a radaradatok is hiányoztak, de enyhítő intézkedéseket vezettek be, nevezetesen a Sentinel-1A megfigyelési tervének kiigazításával és a hozzájáruló küldetések megerősítésével. Az adatvesztést más forrásokból származó adatok szolgáltatása is kompenzálta¹⁴.

Ami a **felhasználókat és igényeik alakulását** illeti, a Kopernikuszon belüli adatok, termékek vagy szolgáltatások felhasználóinak száma növekszik, és elégedettségük valamennyi szolgáltatás esetében meghaladja a 85 %-ot. Annak köszönhetően, hogy képes kielégíteni a sokszínű és változó felhasználói igényeket, a Kopernikusz sikeresnek bizonyult a felhasználók növekvő számának és széles körének vonzásában. A regisztrált felhasználók száma 2020 és 2022 között megduplázódott (2022-ben 385 000-ről 638 000-re), a Sentinel által generált adatok mennyisége pedig 2022-ben 6800 terabájt volt. Az új dinamikus beszerzési rendszer használata növeli a hozzájárulási küldetések rendszerének agilitását, és csökkenti az új európai piaci szereplők, különösen az új úrvállalkozások és a feltörekvő vállalatok előtt álló esetleges akadályokat. Az eszközök és platformok széles köre megkönnyíti a felhasználók számára a program keretében rendelkezésre álló információkhoz való hozzáférést, azok elemzését és megjelenítését. A **Kopernikusz felhasználói fórum** információkkal szolgál a

¹³ A Kopernikusz Föld-megfigyelési adatait és szolgáltatásait külön műholdak (a Sentinel-családok) biztosítják; a Galileóval ellentétben a Kopernikusz esetében minden Sentinel más szolgáltatást nyújt.

¹⁴ A Kopernikusz és Kanada közötti nemzetközi együttműködési megállapodás, amely kölcsönösségi alapon biztosítja egymás műholdas Föld-megfigyelési adatainak megosztását.

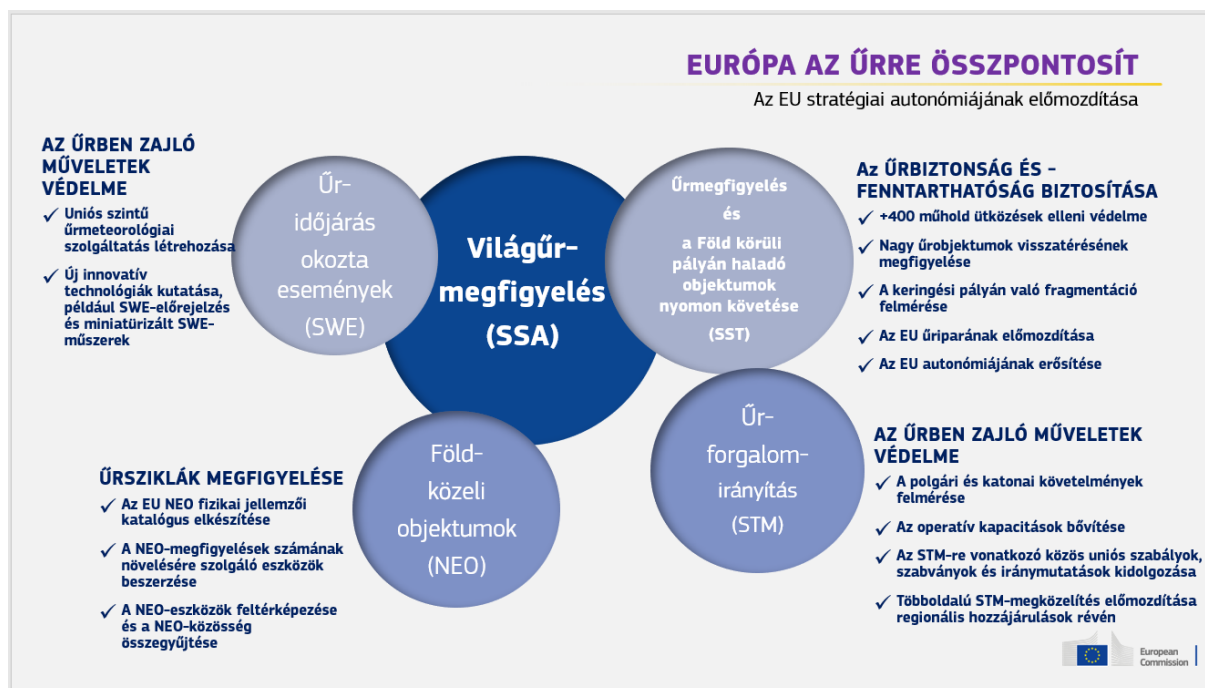
Bizottság számára a felhasználói követelmények meghatározásához és validálásához, különösen a közsféra (Kopernikusz-alapfelhasználók) esetében, míg a **felhasználói konzultációs platform** elősegíti a Galileo/EGNOS és a Kopernikusz közötti sinergiákat, például a mezőgazdaság, az erdőgazdálkodás és a várostervezés területén. Emellett a különböző Kopernikusz-szolgáltatások közötti koherenciát és azok elterjedését különösen **négy Kopernikusz tematikus központ** (part menti, egészségügyi, energetikai és északi-sarkvidéki) és a **Föld-megfigyelési Tudásközpont** biztosítja, amelyek a hozzáférés megkönnyítése és az együttműködés előmozdítása érdekében egyesítik a konkrét tematikus területekre vonatkozó információkat és termékeket.

Világűr-megfigyelés (SSA)

Az **SSA komponens** három részkomponensből áll: SST, úridőjárás (SWE) és földközeli objektumok (NEO). Az **SST** a legfejlettebb rész, mivel egy meglévő szolgáltatás továbbfejlesztéséről van szó (az űrmegfigyelést és a Föld körüli pályán haladó objektumok nyomon követését támogató 2014. évi keret¹⁵). 2022 júliusától a hálózat 40 tagállami érzékelőből áll (beleértve a radarokat, a teleszkópokat és a lézeres mérőállomásokat), és szolgáltatásai nagyon jól működnek. A felhasználói közösség folyamatosan növekszik, nevezetesen a nem uniós országok műhold-üzemeltetőivel, a rendelet előírásainak megfelelően. 2023 végén mintegy 200 szervezet regisztrált az SST-szolgáltatásokba, és több mint 400 műholdat regisztráltak az ütközésselhárító szolgáltatás keretében. A 2022 novembere óta hatályos **uniós SST-partnerségi megállapodás** résztvevőinek száma 7-ről jelenleg 15 uniós tagállamra bővült, javítva az SST-rendszernek a Föld körüli pályán keringő űrobjektumok felmérésére és nyomon követésére irányuló képességeit.

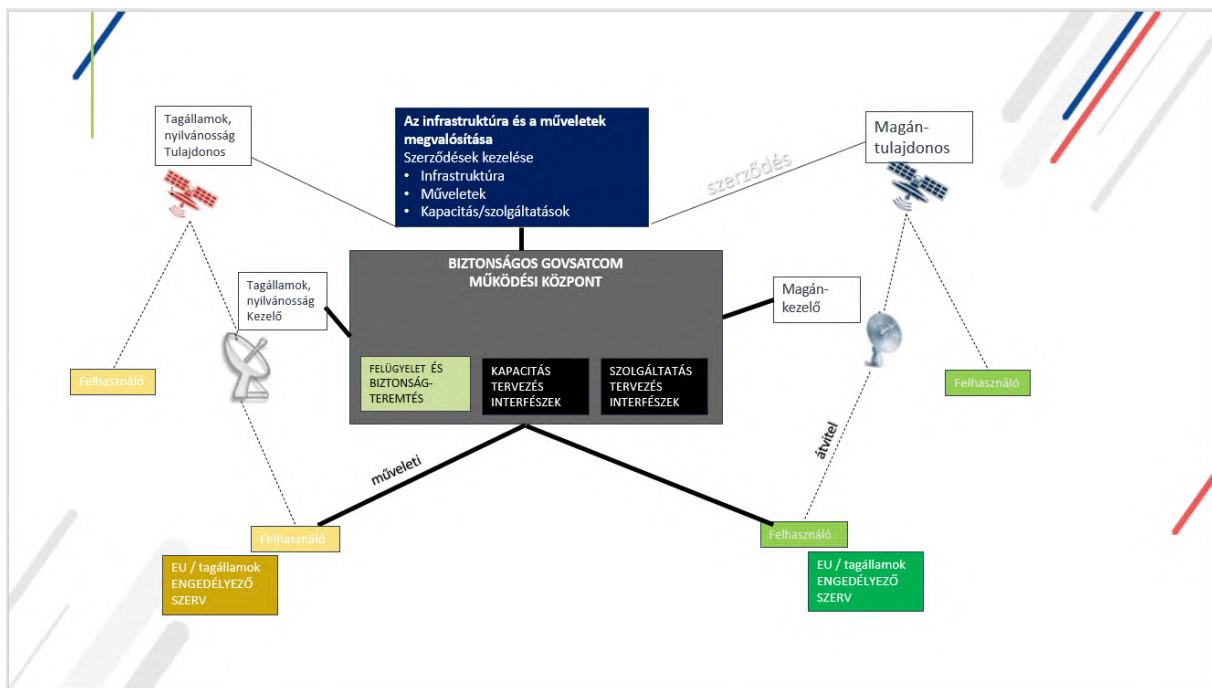
Az **SWE** és a **NEO** újonnan került be a rendeletbe, és még nem működnek, mivel a végrehajtási folyamat még nem fejeződött be. Ezért ezek a komponensek nem értékelhetők. Mindazonáltal az SWE alkomponens végrehajtása a terveknek megfelelően halad előre azáltal, hogy meghatározza a szolgáltatási prioritásokat, és összeállítja a tagállamoknak a földközeli objektumok felderítésére és nyomon követésére vonatkozó képességeit szemléltető térkép első változatát, amely az intézmények és eszközök teljes listáját tartalmazza.

¹⁵ [Az Európai Parlament és a Tanács 541/2014/EU határozata \(2014. április 16.\) az űrmegfigyelést és a Föld körüli pályán haladó objektumok nyomon követését támogató keret létrehozásáról.](#)

Állami műholdas kommunikáció (GOVSATCOM)

A szolgáltatásnyújtást előkészítő tevékenységeket eredményesen hajtották végre. A műveleti tevékenységek középpontjában a GOVSATCOM-központ beszerzése és a központnak otthont adó helyszínekre vonatkozó, részvételi szándék kifejezésére való felhívás állt. Az EUSPA-nak a Bizottsággal együtt sikerült enyhítenie a késedelmeket, és a tevékenységek jelenleg zökkenőmentesen zajlanak. Az innovációs partnerségi szerződést 2023 decemberében ítélték oda a GOVSATCOM-központ számára, míg a helyszínek lokalizálásával kapcsolatos javaslatok értékelése folyamatban van. Az értékelési időszak folyamán a Bizottság a komponens végrehajtásának jogi keretét is meghatározta.

Ami a felhasználói igényeket illeti, felhasználói képviselőkől álló hálózatot hoztak létre a felhasználói igények összegyűjtésére és összesítésére (**ENTRUSTED**¹⁶ projekt). A GOVSATCOM-ra építve a Bizottság 2022. február 15-én rendeletjavaslatot terjesztett elő a **2023–2027-es időszakra vonatkozó IRIS uniós biztonságos konnektivitási program**², létrehozásáról, amelyet 2023. március 15-én fogadtak el¹⁷.

3.2 A feladatok megbízott szervezetek általi végrehajtása

A rendeletben meghatározott, különböző szervezetekre bízott feladatok túlnyomó többségét eredményesen végrehajtották az értékelési időszakban.

A **Galileo** és az **EGNOS** esetében az EUSPA eredményesen teljesítette feladatait, és elérte célkitűzéseinek többségét. Bizonyos jövőbeli jellemzők és szolgáltatások, valamint az FOC bejelentése azonban késedelmet szenvedett, amint azt fentebb kifejtettük. E kihívások kezelése érdekében enyhítő intézkedéseket hajtottak végre.

A **Kopernikusz** esetében a végrehajtási tevékenységek teljes mértékben összhangban vannak az ESA-val és más megbízott szervezetekkel kötött hozzájárulási megállapodásokkal, biztosítva a költségvetés időben történő és megfelelő végrehajtását.

Az **SSA** esetében az **SST**-hez kapcsolódó feladatok értékelése nem volt megvalósítható, mivel az SST kapcsolattartó pont 2023 júliusában – az új uniós SST Partnerség létrehozását

¹⁶ „[ENTRUSTED](#)” projekt

¹⁷ [Az \(EU\) 2023/588 rendelet a 2023–2027-es időszakra vonatkozó uniós biztonságos konnektivitási program létrehozásáról.](#)

követően – átkerült az EUSPA-hoz. Az SST-szolgáltatás folytonosságát a SATCEN biztosította, amely a zökkenőmentes átmenet megteremtése érdekében együttműködött az EUSPA-val. Az SWE alkomponens esetében hatékonyan enyhítették az ESA által működtetett közbeszerzés késedelmeit, és nem várhatóak hátrányos következmények, míg az ESA-ra bízott, a NEO alkomponenshez kapcsolódó feladatok végrehajtása zökkenőmentesen működik.

Ami a GOVSATCOM-ot illeti, a feladatokat az EUSPA-ra és az ESA-ra bízták. Mindkét szervezet a Bizottság és az említett szervezetek között létrejött hozzájárulási megállapodásokkal összhangban végezte a tevékenységét.

3.3 A program költség-haszon elemzése

A kihívásokkal teli környezet és az elemzés nehézsége ellenére – többek között annak köszönhetően, hogy az egyes komponensek eltérő időkerettel, érettséggel, felhasználókkal és outputokkal rendelkeznek – a program által európai és globális szinten nyújtott előnyök meghaladják azokat a költségeket, amelyek közvetlenül és közvetve a program komponenseinek fejlesztése miatt merültek fel. Mivel a Galileo, az EGNOS és a Kopernikusz a jelenlegi többéves pénzügyi keret (MFF) előtt indult, nem mindig volt lehetőség költség-haszon elemzés elvégzésére vagy a 2021–2023-as időszakra gyakorolt hatás mérésére, mivel ez nem lenne pontos összehasonlítás a költségek és a hasznok között. Míg a költségek azonnaliak, az uniós űrkomponensek kiaknázásából származó előnyök az infrastruktúrák fejlesztésére irányuló beruházások következményei, a programok teljes működőképessé válása előtt végrehajtott beruházásokat is beleértve, például az SSA és a GOVSATCOM esetében.

A program az előnyök széles körét kínálja, beleértve a környezetvédelmi megfigyelést, a technológiai innovációt, a gazdasági növekedést, a munkahelyteremtést és a társadalmi fejlesztéseket Európában. A precíz navigációs és Föld-megfigyelési adatok rendelkezésre állása támogatja az innovációt, és olyan új gazdasági lehetőségeket teremt, amelyek segítik a mélytechnológiai ökoszisztéma növekedését, ami jelentősen hozzájárul az EU gazdasági jólétéhez. A technológiai innováció és a vállalkozói szellem előmozdítása, valamint az űripár növekedésének támogatása révén a program csúcstechnológiát alkalmazó munkahelyeket teremt, és ösztönzi a gazdasági fejlődést a különböző ágazatokban.

A Galileo és az EGNOS jelentős gazdasági hasznokat kínál a hatékonyabb navigációs, hely- és időmeghatározási szolgáltatások révén. Mivel a GNSS a közjavak körébe tartozik, nehéz a hasznokat az egyik fő GNSS-konstellációnak (GPS kontra Galileo kontra Beidou kontra Glonass) tulajdonítani. Az értékelés során két forgatókönyvet használtak a Galileo és az EGNOS hasznának kiszámításához: az egyik forgatókönyv a haszon 100 %-át a Galileónak tulajdonította, a másik a haszon 25 %-át rendelte a Galileóhoz, a fennmaradó részt pedig a többi GNSS-konstelláció között osztotta fel. Az elemzés kimutatta, hogy a Galileo és az EGNOS gazdasági haszna mindkét forgatókönyv esetében meghaladja a költségeket. Még ha

azt is feltételezzük, hogy a hasznok egyenlően oszlanak meg a négy GNSS-konstelláció között, azok a GNSS széles körű használata és a világgazdaságban betöltött kulcsfontosságú szerepe miatt még mindig messze meghaladják a költségeket.

A költség-haszon elemzés arra a következtetésre jutott, hogy a **Kopernikusz** által nyújtott társadalmi, környezeti és gazdasági hasznok 3,7-szeresével meghaladják a program költségeit, annak ellenére, hogy az adatok és a szolgáltatások nyilvánosak és szabadon hozzáférhetők. A Kopernikusz nemcsak több ipari ökoszisztémában használt adatokat szolgáltat, hanem új termékek, folyamatok, üzleti modellek és hozzáadott értéket képviselő szolgáltatások kifejlesztését is ösztönzi, például az életmentés, az uniós polgárok életminőségének javítása és gazdasági szempontból a veszteségek csökkentése az európai iparágak támogatásával. Emellett jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy az EU ne függjön más országoktól a kritikus térinformatikai adatok tekintetében.

Az **SSA** komponens költség-haszon elemzése csak azért becsülhető meg, mert a szolgáltatás még nem teljesen működőképes. Az értékelés azt mutatja, hogy a várható beruházások jelentős előnyökkel járnak a gazdaság és a társadalom számára, különösen az üresközök és az űrszemét közötti ütközések csökkentése, valamint a szükségtelen ütközésselkerülési manőverek miatt. Az SSA 2014 és 2027 közötti kumulált költségei a becslések szerint 260,5 millió EUR-t tesznek ki, míg a halmozott haszon 1542,84 millió EUR.

Mivel a **GOVSATCOM** 2024-ben kezdi meg a működését, várható előnyeit még nem lehetett számszerűsíteni és előre jelezni, ugyanakkor a rendeletet kísérő hatásvizsgálat elemezte őket¹⁸. A GOVSATCOM, amely lehetővé teszi a vészhelyzetekre való gyorsabb és hatékonyabb ellenőrzés alatt álló reagálást, létfontosságú lesz az európai társadalom számára. A GOVSATCOM garantált hozzáférést fog biztosítani többek között azon tagállamok számára, amelyek nem részesülnek a saját műholdas kommunikációs rendszereik nyújtotta előnyökből, az Unió autonómiájából, továbbá a hatékonyabb válságkezelés és vészhelyzeti szolgáltatások biztosítása révén jelentős általános előnyöket biztosít majd a polgárok számára. A különböző kapacitásslátogatók közötti integrált verseny következtében várhatóan költséghatékonyabb szolgáltatásokat is nyújt.

4. AZ EUSPÁVAL KAPCSOLATOS FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK

2002-es megalakulása óta az Ügynökség jelentős változásokon ment keresztül a Galileo Közös Vállalkozástól a GSA-ig, majd az EUSPA-vá való továbbfejlődéssel. A rendelet a program valamennyi komponensére kiterjesztette az EUSPA feladatkörét, és elsősorban a műholdas navigációval foglalkozik.

¹⁸ [SWD/2018/327 final, 2018. június 6. – A dokumentumot kísérő hatásvizsgálat: Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Unió űrprogramjának és az Európai Unió Űrprogramügynökségének a létrehozásáról, valamint a 912/2010/EU, az 1285/2013/EU és a 377/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat hatályon kívül helyezéséről.](#)

Az értékelési időszakban az EUSPA összességében jól teljesített, és sikeresen elérte a célkitűzéseit a hasznosítás, a biztonság és a piaci elterjesztés területén. Ez a pénzügyi keretmegállapodás szerinti hozzájárulási megállapodásban (FFPA), a Bizottság és az EUSPA közötti hozzájárulási megállapodásban, valamint a 2021 júniusában aláírt, az EUSPA és az ESA közötti hozzájárulási megállapodásban meghatározott alapvető és rábízott feladatok hatékony végrehajtásával valósult meg. Ami az irányítást illeti, az Ügynökség 2021 októberében új szervezeti struktúrát fogadott el, amely megerősíti a horizontális technikai funkciókat, és biztosítja a teljes személyzet növekedését.

Az **EUSPA alapvető feladatai** – a biztonsági akkreditáció, az EGNSS üzemeltetési biztonsága, a Galileo Biztonsági Megfigyelőközpont működtetése, a PRS-tevékenységek, a kommunikáció, a promóció és a piacfejlesztés, valamint az Ügynökség irányítása – céljainak és célkitűzéseinek nagy többsége kisebb kivételekkel megvalósult, főként külső tényezők miatt (pl. a csiphiány kismértékben befolyásolta az EGNOS vevőkészülék-modelljeinek növekedését a mezőgazdaságban és az erdészeti ágazatban).

Míg korábban a **Galileo Felügyeleti Hatóságra, az EUSPA elődjére bízott felhasználói és piaci elterjesztési tevékenységek** a Galileóra és az EGNOS-ra összpontosultak, a rendelet az EUSPA tevékenységeit kiterjeszti a Kopernikusz és a GOVSATCOM komponensre, biztosítva a szinergiákat és a felhasználók szélesebb közönségének megszólítását. Az EUSPA-ra bízott, a felhasználók bevonásával és a piacfejlesztéssel kapcsolatos valamennyi tevékenységet a költségvetés terhére és túlnyomórészt határidőre hajtották végre. Az EUSPA piaci jelentése átfogó áttekintést nyújt az adatdinamikáról, a globális Föld-megfigyelési és GNSS downstream piacokról; 15 piaci szegmensre terjed ki, többek között a mezőgazdaságra és az erdőszetre, az éghajlatra és a környezetre, a vasútra, a tömegközlekedésre, valamint a közúti és gépjárműipari ágazatra. Az EUSPA a GOVSATCOM és az IRIS² piaci elterjedésének előkészítéseként 2023-ban a „Biztonságos SATCOM-piac és felhasználói technológia” című jelentést is közzétette.

A rendelet a **Biztonsági Akkreditációs Tanács (SAB)** feladatkörét valamennyi űrkomponensre kiterjesztette. Az SAB az EUSPA független szerve, amely a program valamennyi komponense tekintetében felügyeli a biztonsági akkreditációs tevékenységeket. Az értékelés bebizonyította, hogy az SAB összességében jól teljesít, és függetlenségének biztosítása érdekében folyamatos nyomon követés zajlik.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

A közel 15 milliárd EUR költségvetéssel rendelkező program számos előnyt kínál, a környezetvédelmi megfigyeléstől és az éghajlatvédelemtől kezdve a gazdasági növekedésig, az innovációig és a biztonságig. Ezek az előnyök kiemelik az űrtevékenységek jelentőségét a globális kihívások kezelésében és az uniós prioritásokkal való szoros összhang biztosításában.

Az értékelésben bemutatott bizonyítékok azt mutatták, hogy a program végrehajtása jól teljesíti a célkitűzéseit, a komponensek a terveknek megfelelően teljesítenek, és a változó felhasználói igényeknek megfelelő, korszerű szolgáltatásokat nyújtanak.

Amint azt a kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum részletesebben is kifejti, a program sikeresen teljesítette a minőségi jogalkotás valamennyi kritériumát, szemléltetve az eredményességet, a hatékonyságot, a koherenciát, a relevanciát és az uniós hozzáadott értéket. Ténylegesen egyre több felhasználót vonzott és tartott meg, eleget téve a különböző alkalmazások és ágazatok eltérő és változó igényeinek. A megbízott szervezetek által végrehajtott feladatok jól illeszkedtek a hozzájárulási megállapodásaikhoz, az elkülönített költségvetések keretein belül, jóval meghaladva a kapcsolódó költségeket. Az értékelés azt is bizonyította, hogy a program vitathatatlanul releváns és koherens, mivel jelentősen hozzájárult az EU zöld és digitális átállásához, az egységes piac rezilienciájához, a globális kihívások kezeléséhez, valamint az EU globális úrhatalomként betöltött szerepének megerősítéséhez. A program uniós hozzáadott értéke nyilvánvaló a korlátozott nemzeti forrásoknak az EU és a 27 tagállam javára történő összevonásában, és a szabadon hozzáférhető adatok és szolgáltatások hozzájárulnak az EU gazdaságához, iparágaihoz és polgáraihoz.

Noha a program végrehajtása gördülékeny volt, és elérte célkitűzéseit, továbbra is vannak kihívások. Az **európai hordozórakéta-megoldás** ideiglenes hiánya, amely korlátozza az EU világűrhez való önálló hozzáférést, jelentős késleltető tényező, és veszélyezteti az EU autonómiáját. Szerencsére az infrastruktúrát úgy tervezték, hogy elég szilárd legyen ahhoz, hogy elviselje a késedelmeket, de nem hosszú távon. A rendelet rendelkezik a világűrhez való önálló hozzáférésről, és ezt még jobban ki kell aknázni.

Az infrastruktúra kiépítésével és korszerűsítésével kapcsolatos szükségtelen késedelmek és járulékos költségek elkerülése érdekében további fejlesztésekre van szükség. Ezek a visszaesések főként olyan előre nem látható külső tényezőknek tudhatók be, mint az infláció vagy az ellátási láncot érintő hiányosságok, amelyek megzavarják az ipart abban, hogy tartsa magát a tervezett menetrendhez. Emellett a bonyolult és hosszadalmas **közbeszerzési eljárások** – amelyek gyakran túlságosan merevek és részletesek – is hozzájárulnak ezekhez a kihívásokhoz. A Bizottság már most új eszközöket dolgoz ki annak érdekében, hogy a közbeszerzést dinamikusabbá, gyorsabbá és nyitottabbá tegye az új szereplők számára (például a Kopernikusz programhoz hozzájáruló küldetések dinamikus beszerzési rendszere révén).

A **felhasználók** száma növekszik, de több erőfeszítést lehet tenni az űrtechnológián alapuló uniós adatok, szolgáltatások és alkalmazások piaci és felhasználói elterjesztése érdekében, különös tekintettel az adatok kombinálására és a program komponensei közötti termékeny kölcsönhatásra annak érdekében, hogy horizontális és multidiszciplináris szolgáltatásokat lehessen kifejleszteni a nem űrkutatási ágazatok számára. Az a tény, hogy az EUSPA egyetlen egységes piaci jelentést tesz közzé a GNSS-ről és a Föld-megfigyelésről, valamint a Föld-

megfigyelési és SST-felhasználók bevonása az EUSPA által működtetett felhasználói konzultációs platformba, fokozni fogja a szinergiákat és az elemek közötti termékeny kölcsönhatást.

Ami az **EUSPA**-t illeti, sikeresen kifejlődött a korábbi GSA-ból, és megkezdte új feladatait. Az Ügynökség általános teljesítménye jó, valamennyi célkitűzését eléri, és számos kulcsfontosságú területen egyedülálló értéket nyújt. Felhasználóorientált, operatív uniós ügynökségként jelenik meg, amely arra összpontosít, hogy maximalizálja a program előnyeit a felhasználók, és hozzáadott értéket teremtsen az innovatív szolgáltatók számára. Emellett a hasznosítási, biztonsági és piaci elterjesztési tevékenységek központjaként is szolgál, magas színvonalú és megbízható szolgáltatásokat nyújtva. Az EUSPA emellett az ürtevékenységekre fordított jelentős mennyiségű uniós forrást is kezeli, beleértve a jelenlegi többéves pénzügyi keret mintegy 9 milliárd EUR összegű átruházott költségvetését. Ugyanakkor további erőfeszítéseket lehetne tenni a pályázatok odaítéléséhez szükséges idő további csökkentése és a pályázatok tervezésének átláthatóbbá tétele érdekében. Emellett a SAB segítségével javítást lehetne elérni a programozási szempontoknak a döntéshozatalba való korai integrálásával.

Végezetül vannak olyan uniós szintű szakpolitikai fejlemények, amelyek rövid, de akár hosszabb távon is befolyásolják majd az uniós űrprogramot:

- A fenyegetések közelmúltbeli felerősödése és a növekvő zsúfoltság arra készítette az EU-t, hogy további lépéseket tegyen űrtechnológiai eszközeinek védelme, érdekeinek védelme és az űrben folytatott ellenséges tevékenységek visszaszorítása érdekében. Az első mérföldkő 2022 februárjában valósult meg, amikor közzétették az **űrforgalom-irányításra vonatkozó uniós megközelítést**¹⁹, amely szükségessé teszi az uniós űrprogram SSA komponensének további előmozdítását.
- A 2023 márciusában elfogadott első **uniós biztonsági és védelmi stratégiában**²⁰ a világűr stratégiai területként ismerték el, amely potenciáljának kiaknázását tovább kell folytatni a biztonság és a védelem támogatása terén. A Galileo kormányzati ellenőrzésű szolgáltatása (PRS) már bebizonyította, hogy egy polgári infrastruktúra képes javaslatot tenni katonai alkalmazásokra, az IRIS² esetében pedig a „tervezett kettős felhasználás” megközelítést követte, figyelembe véve a kezdetektől fogva fennálló védelmi potenciált. A stratégia arra is felkéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg egy jövőbeli uniós Föld-megfigyelési kormányzati szolgáltatás lehetőségét, amely megerősítené az EU és a tagállamok helyzetismeretét. Az uniós űrökoszisztéma **rezilienciája** kulcsfontosságú a program végrehajtásához. Az **európai gazdasági biztonsági stratégiával**²¹ összefüggésben a Bizottság felvette az űr- és meghajtási

¹⁹ [JOIN/2022/4 final \(2022. február 15.\) az űrforgalom-irányítás uniós megközelítéséről.](#)

²⁰ [JOIN/2023/9 final \(2023. március 10.\) az uniós biztonsági és védelmi űrstratégiáról.](#)

²¹ [JOIN/2023/20 final \(2023. június 20.\) az európai gazdasági biztonsági stratégiáról.](#)

technológiákat az EU gazdasági biztonsága szempontjából kritikus tíz technológiai terület jegyzékébe. Emellett a Bizottság létrehozta a **kritikus technológiák megfigyelőközpontját**²² mint az EU ipari stratégiai autonómiájának eszközét, amely azonosítja, rendszeresen nyomon követi és elemzi az űrrel és a védelemmel kapcsolatos kritikus technológiákat és azok lehetséges alkalmazásait. Ez a tevékenység hatással lesz az uniós űrprogram keretében végrehajtott beszerzések részvételi feltételeinek meghatározására.

Összefoglalva, a program értékelése azt mutatja, hogy a program sikeresen teljesítette a célkitűzéseit, mind a belső, mind a külső kihívásokat sikerült kezelnie, és jelentősen hozzájárult az Unió stratégiai prioritásaihoz, különösen a méltányos zöld és digitális átálláshoz, valamint az EU fenntartható versenyképességéhez és rezilienciájához. A program emellett egyre több felhasználót vonzott és tartott meg, és kiterjesztette az új szereplők hozzáférését. Az EUSPA továbbá hatékonyan elvégezte az összes alapvető és rábízott feladatot, és megerősítette hatásköreit és kapacitásait.

²² [COM/2021/70 final \(2021. február 22.\) a polgári, a védelmi és az űripár közötti szinergiákra vonatkozó cselekvési tervről.](#)